

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari.
Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Probleme școlare.

Mizeria salariilor — Cum s'ar putea ameliora situația — Din anomalii învățământului nostru.

(dr. c. s.) Strigă bieții dascăli pe toate drumurile, pela toate congresele, că nu mai pot suporta greul vieții cu salariile de mizerie din ziua de azi.

De ani de zile li-se tot promite îmbunătățirea situației lor materiale, sunt întreținuți cu speranța unor zile mai fericite, dar — spes alit, spes fallit. Și cel pe care zeii urgisindu-l, l-au îndrumat spre cariera dascălească, trebuie să se inspire și pe mai departe în sărăcia lui și să se mângâie cu refrenul: *Rabdă inimă și taci.*

Universitățile se plâng, că la facultatea de litere și științe se împuținează pe zi ce merge numărul ascultătorilor, mai ales a băieților, încât mâine poimâne vor trebui prinși cu arcanul — în cazul de față cu bursele, cari și ele par a nu fi destul de eficace.

Nu e mirare, căci nimeni nu mai e dornic de-a îmbrățișa o carieră, unde ești plătit mai rău decât ultimul muncitor cu palma. Cine numai poate, își alege o carieră liberă, unde și cel mai slab și mai puțin pregătit element câștigă mai mult decât cel mai talentat și mai temeinic instruit profesor.

Și oare să nu fie mijloc de-a îmbunătăți actuala situație materială, care, dacă neglijență criminală de astăzi va continua, va putea trage ușor după sine anarhizarea întregului învățământ?

Alte țări au avut să rezolve de asemenea problema aceasta, care face parte din marea problemă a funcționarilor, dar cu bună voință și mai ales cu o superioară înțelegere a intereselor statului, au putut-o scoate la bun sfârșit. Natural, se cer jertfe, cari de cele mai multe ori vor trebui să taie în interesele rău înțelese ale sinecuriștilor menajați de partidele dela putere.

Franța și-a redus funcționarii la numărul indispensabil, iar celor rămași le-a întocmit salarii umane. Austria, Polonia etc., au fixat salariile funcționarilor în monedă metalică, punând astfel capet oscilațiunilor zilnice ale monedei hârtie.

La noi însă, în loc ea prin mijloace eficace, cum s'a făcut în alte țeri, să se caute a se vindeca rana, care amenință sănătatea intelectuală și morală a statului, se recurge la paliative într'adevăr ridicole, cum e proiectul ministerului de finanțe ventilat prin ziare, privitor la retrogradarea funcționarilor. — Ca și când acel titulus sine vitulo de care se bucură cineva astăzi, ar fi cauza că nu se ajunge cu salariul, și ca mâine, având titlul cu un grad mai inferior, dar rămânând în aceeași situație materială, numai decât va putea face față tuturor exigentelor inexorabile ale vieții.

Dar soluția adevărată a chestiunii se găsește aiurea. A dat-o atât de pregnant dl profesor universitar N. Ghiulea, în articolul „Organizarea ministerelor”, publicat în „Societatea de mâine” din 27 Sept. a. c. Domnia Sa punând punctul pe i, a spus că originea răului stă în dezvoltarea anormală, bolnăvicioasă, de după război a ministerelor. Numărul funcționarilor, mai ales a celor superiori, a crescut enorm, întrecând cu mult pe acela, de care ar fi nevoie la un minister. Și cu toate acestea administrația nu s'a îmbunătățit nici decât. Dovadă, că „aproape nimeni nu-și mai găsește cererea pe care a făcut-o la vre-un minister, toți își pierd actele cari le anexează la cerere. Din totalitatea hârtiilor intrate vre-o 40% se pierd, 30% zac nerezolvate, 20% sunt în curs, adică în plimbare dela șefi la șefi, și 10% se rezolvă pe an”.

Și nu e mirare, căci în situația de azi, cu atâția șefi, încât nimeni nu știe cui îi aparține și de cine să asculte, — toată lumea se subtrage dela îndeplinirea datoriei.

Asanarea propusă de dl Ghiulea e reducerea direcțiilor, ștergerea direcțiunii generale din fruntea diverselor servicii și reducerea la jumătate a numărului funcționarilor superiori.

Intr'adevăr în situația actuală nu este altă cale pentru îmbunătățirea salariilor funcționarilor.

Deci, lozinca celor ce vor să rezolve în mod serios și echitabil problema salarizării funcționarilor, va trebui să fie în primul rând, debarasarea ministerelor de toate acele elemente de lux, deci de prisos, cari prin prezența lor sunt numai un element încurajator la trândăvie.

Cu aceeași măsură va trebui apoi procedat și în celelalte servicii dependente de felurile ministere.

Căci să privim numai unele anomalii din cadrul învățământului nostru. De pildă, administrația școlară, ori alta, care a devenit o adevărată pacoste pentru școală, mulțimea nesfârșită a inspectorilor.

Înainte de războiu cancelaria unui liceu o conducea directorul, ajutat de un secretar al conferențelor — care se designa, an de an, dintre profesori și purta gratuit acest oficiu, care nu pune decât din când în când la contribuție munca acestuia. — Azi, directorul trebuie să aibă lângă sine câte 2—3 secșetari salarizați, pentru că învățământul nostru și-a creat o axiomă din o serie infinită de formalități. — Funcționarea, administrația școlilor s'a îngreunat nespuse de mult. Biurocratismul

stupid ne înăbușe. Parecă fabricile de hârtie n'ar avea unde să-și lifereze produsele, decât la cancelariile școlilor, pentru tot felul de condice — oportune și inoportune —, pentru mulțimea nesfârșită a tablourilor de tot soiul și a proceselor verbale.

Un caz numai. Cu ocaziunea examenelor de primire în clasa a V-a din acest an, s'au cerut, nici mai mult nici mai puțin decât 26 (douăzeci și șase) de procese verbale, tablouri de clasificare etc. — Câtă energie cheltuită degeabă, cât timp pierdut în detrimentul unor ocupații mai serioase, — pentru a se trimite cu teancul hârtiile la minister, unde le așteaptă soartea expusă de dl Ghiulea.

Dar să ne oprim la controlul învățământului nostru.

Nici nu s'a început bine anul școlar, și inspectorii, pentru cari vacanța de peste vară a fost un sezon neproductiv, își încep munca lor, împreună cu roade bogate. — Intr'o bună dimineață te pomenești, că un domn cu geantă, bătrân sau tânăr, își face apariția, întrebând pe trecători unde e liceul, căci dânsul e domnul inspector și a venit la control.

Ajuns la destinație răsfoește condicile, lucrările scrise ale elevilor, procesele verbale, — dintre cari multe nici n'ar avea poate roș, dacă nu ar avea cine să le inspecteze —; trece pela o clasă două, unde, pentru a fi metodic, îi face profesorului observările în fața elevilor (căci pentru conferență n'are răgaz nici voie), și după ce și-a comandat corpul profesoral, pentru a i-se face convenitele plecăciuni, cu proxumul tren pleacă mai departe, căci țara e mare, și aproape nici unul nu se mărginește să inspecteze numai o regiune.

De conferențe metodice, împreună cu discuții serioase, nici vorbă. Învățământul nostru merge atât de bine încât n'are lipsă de așa ceva. La elevi nici o scădere, din punct de vedere intelectual, ori moral; avem manualele de școală cele mai potrivite și cari nici când nu se schimbă; avem hărți de tot soiul și mai ales istorice; avem cu toții metoda cea mai potrivită; avem regulamentul cel mai temeinic și mai neschimbător din lume; avem un plan de învățământ ideal; nume de clasificare impecabile; avem, în sfârșit, salariile cele mai corespunzătoare. De ce ar mai fi deci lipsă de conferență, de stat la vorbă cu profesorii?

Și dl inspector polițai, — care uneori nici nu știe ce caracter are școala pe care o inspectează, încât te pomenești că-ți vine la inspecție, la cea mai veche școală românească din întreagă țară, tocmai în săptămâna mare, căci fiind confesional te crede minoritar —, dupăce astfel și-a împlinit cu vârf și îndesat misiunea, pleacă satisfăcut. Ministerul primește raportul, inspectorul își încassează diurna, iar învățământul... îl bate Dumnezeu.

Și încă, dacă ai avea numai unul, doi,

Nimeni nu știe însă cine îi este inspectorul propriu zis, căci știi de pildă că te ții de inspectoratul dela Sibiu, și când colo te pomenești că-ți vine inspector dela Brașov și dela Cluj, îți vin inspectori dela București. — Trec și unii și alții — și mai ales cei dela București — ca fantomele. O spaimă trecătoare între elevi, o emoție — căreia începe să-i i-a locul un fel de apatie, ba chiar disgust — între profesori, și învățământul rămâne fără nici o îndrumare, corpul profesoral fără un dram de încurajare. În schimb, visteria statului se goleşte pentru a plăti diurne grase la atâția inspectori, fără de cari — o spunem fără teamă de-a fi desmințiți — învățământul n'ar suferi nici o scădere.

Nu ar fi mai cu cale să se caseze și aici numărul indezirabililor, să rămână câțiva, cari să se priceapă și cari să aibă la suflet în primul rând interesul învățământului și nu interesele lor particulare, iar ceilalți inspectori să fie trimiși în învățământ, dacă aceasta le-a fost îndeletnicirea și dacă sunt capabili de aceasta. Ori, dacă au ajuns vrâsta de a fi trecuți la pensie, statul să se îngrijască de zilele negre ale slujitorilor săi ajunși la neputințe, prin pensii echitabile, iar nu prin sinecuri odioase și umilitoare acordate adherenților săi.

Să fie control, dar să fie cum trebuie!

Școala e un sanctuar, și cel care intră în ea pentru a o inspecta, deci pentru a o directiva, trebuie să fie în clar cu rosturile ei. Dacă sinecuriștii sunt primejdioși undeva apoi prezența lor întru conducerea învățământului e direct funestă.

*

Să înceteze deci, pe întreagă linia, sinecurile, acel balast, din cauza căruia nu pot fi remunerați precum se cuvine adevărații funcționari. Să se simplifice birocrația, care azi e copleșită de tot soiul de ordine și contraordine improvizate, punându-se suflet constructiv în locul formalității sterpe și amăgitoare.

Dacă conducătorii de mâine ai destinelor țării — căci în cei actuali, cari de mult practică acest nefericit sistem, nu mai putem avea

nici o speranță de îndreptare —, nu vor avea curajul să pună capet acestui sistem păcătos, care nutrește atâția paraziți în toate ramurile vieții noastre publice, și dacă nu vor îndrăzni să sacrifice pe cei de prisos pentru a remunera după cuviință pe acei, cari, salarizați în mod corespunzător, vor putea și vor trebui să pună râvnă și devotament în funcția în care sunt puși: dacă nu vor reuși, mai ales în ministere, să introducă mai mulți soldați decât comandanți, să simplifice birocrația și funcționarea diferitelor servicii, atunci nu mai rămâne nici o nădejde de îndreptare a situației anormale de azi, atunci afacerile țării noastre, purtate de funcționari superiori sinecuriști și de cei inferiori — cerșitori, vor ajunge pe zi ce merge din rău în mai rău, și ar fi extraordinar de dureros, să ajungem la punctul fatal, când virusul strecurat în mod clandestin în organismul funcționării noastre, ar ajunge să-și producă efectele sale dezastruoase.

O părere ortodoxă asupra noului „tomos“ al patriarhiei ecumenice. Dumineca trecută s'a făcut — dupăcum încreștăm și la „Cronica bisericească“ — la mitropolia din București recunoașterea noii patriarhii ortodoxe române, prin un „tomos“ oficial al patriarhiei ecumenice dela Constantinopol.

Asupra acestui act, desigur foarte important pentru ortodoxismul român, d. N. Crainic publică într'un număr recent al ziarului „Cuvântul“ următoarea apreciere, care e bine, credem, să fie cunoscută și în cercurile preoției noastre:

„Dela Constantinopol nu așteptăm nimic. Nu putem aștepta nimic decât această frățească scrisoare de recunoaștere. Patriarhia ecumenică nu mai înseamnă azi decât o sacră tradiție dogmatică. Ne simțim cu dânsa uniți în doctrină, care e moștenire comună. Dar patriarhia ecumenică nu mai e azi nici focar de știință, nici centru motor de acțiune. Ni-mănuși nu-i mai poate trimite lumini această veche vatră a gloriei ortodoxe, încenușată azi de propriile-i dezastru. Tragicul ortodoxiei în

„această lipsă a centrului motor. Autocefaliile naționale înseamnă descentralizarea completă și prin aceasta, fărâmițarea vechei unități ecumenice, care singură putea să dea un front comun și solidar în față primejdiilor comune. Divizându-se astfel, ortodoxismul s'a supus unui proces istoric de analiză în virtutea principiului național. Rezultatul a fost decadența fiecărei biserici naționale. Procesul diviziunii e încheiat. Conștiința dezastrului e comună tuturor. Soluția nu poate fi decât activarea unui proces de nouă sinteză pe baza principiului internațional contemporan: o federalizare a autocefaliilor naționale.“

În față acestei păreri, noi nu avem nimic de adăus.

Cronică bisericească.

Pentru aniversarea sinodului nicean. Între primele lucrări ale noului episcop catolic de Iași este o nouă pastorală, dată în cauza aniversării primului sinod ecumenic dela Nicea, pe care clerul și credincioșii eparhiei sale o vor prăznui, cu solemnitatea cuvenită, în ziua de 11 Octombrie.

Pastorală găsește din prilejul acestei aniversări momentul de-a îndemna pe toți cu tot dinadinsul să se roage — potrivit cu dorința fierbinte a sf. Părinte al Romei — pentru încetarea desbinării bisericilor și pentru înăptuirea acelei uniri în credință și în iubire a tuturor creștinilor, pentru care s'a rugat Mântuitorul înainte de patimile sale.

Prăsnuită de ambele mari tabere ale creștinătății, care razimă pe scriptură și tradițiune, aniversarea aceasta este într'adevăr un prilej din cele mai bune spre a lucra pentru unirea dorită de lumea întreagă.

Apropos de pelerinajul nostru la Roma. Comitetul de aranjare a pelerinajelor noastre a dat asupra noului nostru pelerinaj un comunicat, apărut în mai multe ziare ale capitalei

Foia „Unirii“

Catolicismul și pacea. *)

Dacă Societatea națiunilor și-a fixat scopul de a ridica omenirea din ruinele civilizației sale materiale oferindu-i pacea tehnică — această imorală concepție din punct de vedere al scopurilor creștine ale umanității —, catolicismul se însărcinează astăzi să înăptuiască pacea morală în omenire.

Oaste ortodoxă, oaste catolică

Scepticii vor zămbi, ca întotdeauna. Vor evoca păcatele istorice ale papalității și-i vor nega demnitatea și chemarea pentru o asemenea operă.

Noi, ortodocși, ne vom bucura și vom suferi în același timp. Vom suferi, comparând lenea bisericilor noastre, absența lor în refacerea socială a statelor ortodoxe, neputința lor de a influența politica timpului, de a o îndruma, de a-i pune scopuri, înărcând numai cu pre-

*) Sub titlul acesta au apărut în numărul dela 30 Septembrie c. al ziarului „Cuvântul“ considerațiile, pline de adânc înțeles ale dlui G. M. Ivanov, cari credem că e bine să fie cunoscute și cititorilor noștri. Alături de d. Nichifor Crainic și alții, autorul lor se însiruje prin temeinicia și claritatea expunerii, ca și prin curajul de-a îndrăzni să o facă, în seria tot mai mare a celor, iubindu-și legea ortodoxă, nu se socotesc a fi numai decât datori să ignoreze, ori chiar să batjocorească, viața și vitalitatea într'adevăr uimitoare din sinul bisericii noastre catolice. N. R.

zența sa, ca o simplă instituție de stat, bugetele respective.

Dar ne bucurăm de activitatea catolicismului pe terenul politicii lumești — pentru că întotdeauna mai mult va însemna pentru noi acțiunea creștină a catolicismului, decât pacifismul războinic al „parloir“-ului dela Geneva

Necesitatea acțiunii religioase de asanare morală.

Totul chiamă catolicismul la muncă. Cei opt ani dela sfârșitul războiului au arătat că omenirea trece nu printr'o criză ideologică, ci printr'o boală morală. Cultura apuseană, în ultimul timp, devenind raționalistă, materialistă, și-a dovedit slăbiciunea și lipsa de tărie în acest timp bolnav. Civilizația păgână a apusului e îngrijorată de pierderea numai a valorilor ei materiale, cultura, ne oferind nici un ideal social acceptabil, se oferă ca material de critică. Zbaterea Societății națiunilor — este într'un sens zbaterea omului pe patul de boală grea.

Și acum intervine catolicismul. E adevărat că timpul acesta se prevedea de mult, cum l-a prevăzut în Rusia Dostoievski. Glasul lui acolo era al omului ce strigă în pustie. Proroциile lui erau de om bolnav. Ortodoxia oficială râdea de el.

Cum au pregătit Papii lumea catolică

În apus a fost altfel. Papii Leon XIII, Piu X și Benedict XV au pregătit lumea catolică — slujitorii oficiali ai ideilor catolice — pentru zilele noastre apocaliptice. Războiul mon-

dial era pentru ei un lucru pe care dominația culturii laice nu-l putea înlătura. Cei 3 papi — predecesorii lui Piu al XI — rămânând mereu indiferenți față de săcălele politicianilor din anii 1850—1914, se pregăteau pentru ziua aceea, adică pentru aceasta, a noastră — când omenirea va zace în prăpastia materială și morală de acum. Catolicismul îndrăznește să prevadă, că el va fi chemat să coboare în realitatea politico-morală de după războiu.

O ortodoxie activă n'ar fi justificat aceste prevederi ale celor 3 papi.

Acțiunea lui Piu XI și a cardinalului Gasparri

Papa Piu XI — în față acestei realități — devine cel mai pozitiv și cel mai mare diplomat. Nu din șaptele doctrinei sale catolice, ci din actualitatea paradoxală în care vede lumea, trage învățământul că numai o disciplină morală, că numai morala creștină va putea scoate omenirea din haosul laic și o va putea îndruma spre evoluția ei firească. El introduce în mlaștinile pacifismului oratoric principiul ierarhiei sociale, în dezordinea morală — principiul ordinii morale, în anarhia istorică — valorile cristalizate ale istoriei. Prezența și activitatea cardinalului Gasparri în Vatican e o dovadă că papalitatea nu are de gând să ia în glumă întreprinderea sa politico-morală.

Patru mii de episcopi, peste un milion de preoți, călugări, călugărițe, savanți misionari — stau la ordinele lui Piu XI și ale cardinalului Gasparri. Pătrunzând în viață, în viața toată

orientează asupra drumului și a momentului mai însemnate.

Il dăm și noi în următoarele:

Grupul de peregrini cari s'au dus în Italia, pelerinajul organizat de comitetul național Blaj a plecat din Timișoara Joi în 24 Septembrie. A traversat Iugoslavia, ieșind din prin punctul Jimbolia. La 26 Septembrie au în Veneția, de aici, oprindu-se în Florența, și dus la Roma pe ziua de 29 Septembrie, unde se va executa un program elaborat împreună cu organizația „Anului sfânt” de acolo. Au fost trei manifestații românești, la columna Traian, la Capitoliu și eroul necunoscut al războiului și la mormântul marelui episcop român Blaj, Inocențiu Micu Klein, mort la Roma în 1760 și îngropat tot acolo în biserica Santa Maria dell'a Pascolo.

Pelerinii vor fi primiți în audiență de Papa Pius XI. Se va sluji o liturghie românească și Te-Deum pentru prosperarea României de către I. P. S. Sa Dr. Vasile Suciul mitropolitul al Blajului.

Din Roma, peregrinii vor pleca la Neapoli, unde vor vizita și împrejurimile.

Constantinopolul recunoaște patriarhia română. În cadrele unor solemnități mai însemnate s'a citit Dumineca trecută la mitropolia din București „tomos”-ul adus de o delegație românească, prin care Sf. Sinod al patriarhiei ecumenice dela Constantinopol recunoaște, în chip oficial, patriarhia ortodoxă română.

Se spune în acest document, semnat de patriarhul Basileos al Constantinopolului, că patriarhia ecumenică „nu a găsit nici o piedică invincibilă, ca folosind cu bun chip iconomia — traducerea de pe grecește este a ziarului „Universul” — de acum, să-și dea cu încredere consimțământul și binecuvântarea sa pentru cele ce, prin hotărârea comună a bisericii, au fost înaintea s'au săvârșit”. „Bineînțeles — a spus tomos-ul, — aceasta, cu convingerea și încrederea, că și toată sf. noastră biserică, ortodoxă, la primul prilej, adunată întrun Sinod general, care, după rânduiala strict canonică are

căderea de-a decide în ultima instanță asupra unor astfel de chestiuni, nu va judeca altfel cele ce cu bun scop și spre folosul și slava bisericii mainainte s'au săvârșit”. —

Pusă în fața unei situații, care după normele consacrate de veacuri ale autocefaliilor naționale, nici nu mai poate fi discutată, patriarhia din Constantinopol consimte deci la „ceceace mainainte s'a săvârșit” fiind sigură, că un eventual Sinod ecumenic, afirmative singurul în drept de-a hotărî în atari chestiuni, va aproba și el „ceceace mainainte s'a săvârșit”.

Este desigur și aceasta un fel de-a „lega și deslega pe pământ”, dar tare ne îndoiim că cele legate și deslegate în acest fel s'ar lega și deslega tot așa și în ceriuri.

Un nou congres al preoților văduvi. E vorba, firește, de preoții ortodocși, cari nu se pot împăca niciodată cu starea văduviei, și cari se vor întruni de nou — acum nu știm peptu a câte-a oră — la București, spre a-și revendica dreptul anticanonice la o a doua căsătorie.

În legătură cu acest congres, revista „Crucea”, din București, care principial n'are, se vede, nimic de excepțional, spune în numărul său dela 24 Septembrie, că „e timpul suprem să se limpezească situația celor peste 2000 de preoți văduvi și ori să se poată recăsători, ori să fie scoși din cler, fiindcă actuala stare de nenorocire, de rușine și de păcat... cu preoți cari trăiesc în mocirla concubinajului, tolerați de chiriarhi, pe făcute... este într'adevăr insuportabilă”.

Și „Crucea” are perfectă dreptate.

● scădere de 20 %

La curățirea chimică și vâpsitul de vestiminte.

Kristály, fabrică pentru vâpsit, curățirea chimică și spălătorie cu vapor. C L U J.

Reprezentantul din Blaj: **TRAIAN NOVAC** comerciant.

omenirii, această oaste catolică înregistrează fiecare zi mari biruinți. Dacă se poate vorbi de o politică planetară, e aceea pe care o face papa Piu al XI și nu Internaționala III.

În Franța — inteligențele cele mai distinse segetă și propovăduiesc că numai catolicismul poate scăpa din rătăcirile, în care au adus-o patriarhiile sterpe ale democrației cu multe și împăiate capete. Pe guvernul Herriot l-a scos la cârmă țării nu proiectul lui despre un impozit pe capital, ci strigătul episcopilor catolici. Senatul Franței, când se ivi chestiunea bugetului pentru reprezentantul Franței la Vatican.

Cu Estonia, Papa a încheiat concordat. Cu Polonia, cu Bavaria s'au încheiat concordate la Berlin. În Germania, catolicismul este mai tare ca nicând. Între Mussolini și Vatican nu există nemulțumiri din trecut. Delegați din India, China, Japonia, din amândouă Americile, din toate țările lumii, cari aduc zilnic Prestolului dela Roma, raporturi și bilanțuri ale unei activități rodnice, ne arată că politica cardinalului Gasparri a pătruns pretutindeni.

Temelia cuceririlor catolice

Unitas in varietate — unitatea de disciplină catolică în diversitatea schimbătoare a lumii, e acea bază pe care se ridică succesul cuceririlor catolice.

Reducând varietatea de împrejurări, de culturi deosebite, de civilizații inegale, la aceeași neschimbătoare unitate catolică — varietas in unitate —, Papa cucerește scopurilor pacifice ale catolicismului sufletele tuturor oamenilor

desperați de lipsa unei singure idei viitoare și nestrăduțioase, în domeniul păcii mondiale.

Absența celorlalți

Priviți ce schimbări strașnice s'au întâmplat: personificările divinității s'au risipit în lume. Padișahul nu mai există: islamul nu mai are un idol pământesc în sânul său. Protestantismul, care pare că se încarnase în persoana lui Wilhelm al II, a rămas neputincios cu cele 300 de secte ale sale. Ortodoxismul rus — care și făcuse din țară, un înlocuitor al lui Hristos, a rămas de două ori decapitat: prima oară când împăratul a fost măcelărit și a doua când patriarhul Tihon — a fost otrăvit. Soarta ortodoxismului rus — în emigrație, e să-și plângă soarta, în Rusia să lupte. Ortodoxia mai apropiată s'a înălțat, divizându-se, în patriarhiile naționale, reducându-și acțiunea de ecumenicitate politică, la o politică națională. Nimic nu s'a pierdut din dogmă, dar politicește, aceasta e o scădere.

Toate nenorocirile mondiale și naționale sunt binevenite pentru politica papală. Cu disciplina ei, cu intransigența principiului unității, cu relatarea fenomenalității trecătoare a lumii la eternitate — *quid ad aeternitatem?* —, astăzi catolicismul politic este într'adevăr chemat să realizeze măcar un minimum de bine și de pace în imensitatea de rău și de dezordine, în care trăiește omenirea după războiu.

G. M. Ivanov.

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Aurel Pop* de adm. parohial la Gălgău, pe pâr. *Ioan Cosma* de adm. parohial la Șutu pe pâr. *Ioan Gherghel* de adm. parohial la Cincul mare, pe pâr. *Aurel Tamaș* de adm. parohial la Hărăngiab, pe pâr. *Nicolae Chintean* de adm. parohial la Măcișul unguresc, iar pe pâr. *Laurențiu Pop* de adm. parohial la Vălișoara.

— Acelaș a numit pe d. S. S. *Mărian* de profesor la catedra de desen a liceului de fete din Blaj.

O expoziție zootehnică în Timișoara. Azi se deschide, în prezența Suveranilor, expoziția regională zootehnică din Timișoara, la care participă județele Timiș-Torontal, Caraș-Severin, Arad și Hunedoara. Afară de secțiile strict zootehnice (a cavaliinelor, bovinelor, ovinelor, porcinelor și pasărilor și animalelor mici), expoziția mai are și o secție de vânatoare, una a stupăriei și două pentru industria animală (brinzeturi, mezeluri, lânărie, pielărie etc.) și pentru aparatele de lăptărie, vehicule etc. Expoziția stă sub protecția principelui Carol și participanții au reducerea obișnuită de 75% pe C. F. R.

Locale. Dumineca viitoare, a sfinților părinți dela Nicea va predică în catedrală pâr. canonic *Dr. Victor Macaveiu*.

— Ocupându-se de situația județului, a cărui capitală va fi Blajul, ziarul „Târnava” din Dicioșânmartin dă în ultimul său număr următoarele informații de amănunt: În urma noii împărțiri județul va avea 138 comune, în loc de 118, câte a avut până acum. Se va numi tot Târnava mică, având de capitală Blajul. Interimul conducerea județului se va face tot dela Dicioșânmartin. Din actuala formațiune județul cedează 9 comune (5 județului Murăș-Turda, iar 4 județului Târnava mare), dar primește, în schimb, 29 comune și anume Hoghilag și Prod dela Târnava mare, Bichiș, Gâmbuș, Oșd, Medveș, Șilea, Herepea și întreagă plasa de azi a Blajului dela Alba de Jos. În noua formațiune județul va avea 6 plăși și anume Blaj, Bachnea, Dicioșânmartin Iernut, Ibașfalău și Hususău.

— **Lucrările de beton pentru instalarea turbinei electrice** înaintează din greu, așa că în timpul cel mai scurt se va putea începe așezarea mașinelor. Paralel cu aceste lucrări se vor face și cele necesare în vederea conductei, așa că neapărat încă în cursul acestui an Blajul va avea lumina electrică.

Centenarul oăilor ferate. La 25 Septembrie c. s'au împlinit 100 ani, de când întâia locomotivă alui Gh. Stephenson a percurt o distanță de 20 km., cu o viteză de 17 km. pe oră. Inceputurile modeste de atunci au ajuns în curs de un veac la o dezvoltare cum poate nici o altă născocire omenească nu poate s'arate. Rețeaua de azi a căilor ferate este de aproape 1.300.000 km. iar viteza cu care pot circula trenurile de persoane atinge azi 130 km. pe oră (supra-expressul Paris — Bruxelles). — În România primul tren s'a construit în 1869, având azi C. F. R. o întindere de 11.791 km.

† **Dr. Lucian Balint**, avocat, iuriconsult substituit al județului Sibiu și președintele comitetului școlii medii de băieți din orașul Sibiu, s'a stins acolo la 25 Septembrie c. În anul 49 al vieții. Cunoscut în cercuri foarte largi ca un om de caracter desăvârșit, răposatul s'a dovedit în cele din urmă și ca un om de înaltă concepție, înțelegând ca întreaga sa avere să o lase Blajului său iubit, ca fundațiune pentru scopuri culturale și de binefacere. Este un gest, pe care nu-l mai fac azi decât oameni, a căror inimă e pătrunsă de cele mai frumoase sentimente pentru neam și biserică. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Păr. Dr. Valentin Dragoș**, preot în Satu-mare (eparhia Gherlei), s'a stins acolo la 24 Septembrie în vârstă de abia 41 ani, în anul 14 al preoției sale cinstitute. Afară de soția nemângăiată, îl deplâng 7 copilași minoriși număratoase rudeni. — Odihnească în pace!

* **E de vândut opul: Euhologion Graecorum de Iacob Goar. Exemplar complet și compactat în piele. 1730. Prețul 26,000 Lei.** — A se adresa la redacția acestei foi.

Telefonul „Unirii.”

P. Cluj. Noile instrucții și îndrumări referitoare la învățământul religios se vor da, pe cât știm, în timpul cel mai scurt, menținându-se în mare chiar și în ce privește controlul din anul trecut.

Dr. F. Lugoș. Marele și »ecumenic« congres bisericesc dela Stockholm a fost de fapt mai mult un congres »economic«, degradat la această situație și prin »magistralul« cuvânt al I. Preasfințitului Nicolae dela Sibiu, care — după cum se știe — s'a ocupat acolo de... reforma agrară dela noi. Un alt moment, care merită a fi relevat este apoi duplicitatea atitudinii bisericărilor noștri ortodocși, cari aici acasă tună și fulgeră împotriva sectelor pocăite, în vremea aceea, la Stockholm, erau foarte măguliți de faptul că șefii adevărați ai acestor secte înțelegeau să dea mâna cu dânșii. Dar un bine tot a ieșit și pentru noi de pe urma acestui congres: De acum, că și frații ortodocși au lepădat pe terenul bisericesc haina exclusivismului »național«, nu ni-se vor mai aduce, sperăm, nici nouă învinuiri pentru legăturile pe cari le avem cu Roma papală.

D. Blaj. Suntem și noi cât se poate mai nemulțumiți de felul cum funcționează poșta locală, fiind definitiv hotărâți, să intervenim — întrucât lucrurile nu se vor schimba — cu toată puterea la autoritățile poștale mai înalte. Serviciul poștal al Blajului a fost până acum totdeauna la înălțimea cerută de importanța orașului pe care-l deservește, și sperăm că așa are să fie și de acum înainte.

T. Ghiriș. Cazul dela Dvoastră nu este singurul. Lucrul se întâmplă și la instituții mult mai importante decât orfelinatul Dvoastră. Autoritatea bisericescă a intervenit însă în toate cazurile cari i-s'au adus la cunoștință și ne place să credem că nu se va odihni până când credincioșilor bisericii noastre li-se va asigura pe întreagă linia cea mai deplină libertate în exercițiul cultului lor.

R. Sănnieoară. Chităm suma de 150 Lei, trimisă prin librăria seminarială.

H. Cetatea veche. Am primit 150 Lei.

Capitulul mitropolitan gr. catolic — Blaj.

Nr. 145—1925.

CONCURS.

Pentru primirea alor 2 săraci în *Asilul de bătrâni Nicolae Pepelovici și soția Ana n. Gyulai* publicăm concurs cu termenul de 31 Octombrie 1925. Pot concurge — fără deosebire de limbă și religie — bătrâni incapabili de lucru, sănătoși și cu purtare cinstită. La primire vor avea întâietatea cei din Blaj, apoi bătrânii din județul Albei inferioare și pe urmă cei din alte județe ale Ardealului.

Cererile se vor înainta prin oficiul parohial, care deodată va declara că concurentul împlinește condițiile de mai sus.

Blaj, 23 Septembrie 1925.

Iacob Popa
prepozit capitar.

(92) 2—2

Cazane de fier rachi
se găsesc la
Frații Paulini — Aiud

Se mai fabrică acolo și
Stropitoare de yii

□ □ Cazane □ □

pentru rufe, var, tăbăcar, vopsitor ș. a.

: Prețurile cele mai ieftine! :

(35) 8—10

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 27—82

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc.**, precum și o **dăjdi bisericesti: Vestminte și Prapori** din cele mai bune stofe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile. :

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele. □

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Preoțime! Nou apărut! Invățătorii

Comandați imediat cea mai frumoasă și bogată carte de rugăciuni:

„Cărarea Fericirii“

de preotul *G. Mănsat*, care conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni acomodată pentru orice ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. S. dl Episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581—1925.

S'a pregătit în următoarele legături:

In carton tare > 85—

> până fină cu cruce aurită > 140—

> piele lux, pe hârtie velină

pentru dame > 280—

Pentru școlari se recomandă cele cartonate, à 85 lei.

La librăria ANCA Cluj.

Preoți! Cereți:

„Predici la Morți“

de Prot. I. Marga. Prețul 45 lei.

La comandă anticipată prețul plus 10 Lei porto.

2—20 (67)

Pentru a reprezenta o firmă mondială

căutam, în toate localitățile mai mari, oameni cu întinse cunoștințe și cu îndemânări tehnice potrivite, cari să știe limba română, germană și maghiară.

Ofertele — provăzute cu referențe — sunt a se trimite, sub deviza: „Existență sigură“, la adresa biroului de anunțuri „LLOYD EXPRESS“ din Cluj str. Memorandului 24.

Se garantează venite foarte frumoase.

Modele elegante de blănuri.

Ludovic Déri
blănar

CLUJ
Str. Memorandului 3.

Telefon: 12—12.

Cele mai noue blănuri la modă.

Sub lipar:

Insemnări din Italia

Cu ocazia Pelerinajului românesc din 19 Mai—3 Iunie 1925

de A. Lupeanu-Melir

— Numeroase ilustrațiuni. —

o o

Tipărintuse un restrâns număr de exemplare, doritorii acestei cărți să facă prenotări la autor, Blaj.

Buzdughină & Hozza

Intreprindere românească

SIBIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 21—?

□ CUMPĂRĂM aramă veche, în
□ orice cantitate, precum și fuci
vechi de mașini.